

ЛІЦЕНЗУВАННЯ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЯК АДМІНІСТРАТИВНА ПРОЦЕДУРА

Gouberska N. L. Licensing of the educational activities as an administrative procedure

The content and specific features of licensing of the higher educational establishments as administrative procedure are considered. Analyzes of the main stage of realization of administrative procedure of licensing of the educational activities in Ukraine were prepared.

Key words: licensing, education activities, administrative procedure, stages of administrative procedure, higher education.

**Губерська Наталія
Леонідівна,**

кандидат юридичних
наук, доцент
кафедри фінансового
права юридичного
факультету
Київського
національного
університету імені
Тараса Шевченка

Реформування системи вищої освіти в Україні в умовах демократизації публічних відносин і децентралізації державної влади передбачає забезпечення чіткої регламентації процедурного аспекту діяльності суб'єктів влади й інших учасників правовідносин у сфері вищої освіти. Проблематиці, пов'язаній з розглядом та аналізом адміністративних процедур, у сучасній вітчизняній та зарубіжній науці присвячено численні праці таких учених, як В. Авер'янов, О. Бандурка, Д. Бахрах, Ю. Битяк, Н. Галіцина, І. Голосніченко, Ю. Козлов, В. Колпаков, О. Кузьменко, І. Лазарев, О. Лагода, О. Мельников, О. Миколенко, О. Соловійова, Ю. Старілов, С. Стеценко, В. Тимошук, Ю. Тихомиров та ін. Окремі аспекти адміністративно-процедурної діяльності в освітній сфері розглядалися у працях О. Авдєєва, О. Горпинича, Є. Огаренка, В. Салова, С. Свіжевської, О. Сороки, Ю. Фролова, С. Шевченко та ін.

Однак слід зауважити, що, попри наявність багатьох досліджень у цій галузі, недостатньо уваги приділяється питанням визначення адміністративного змісту й аналізу структури такої процедури, як ліцензування освітньої діяльності, що займає важливе місце в загальному масиві адміністративних процедур у сфері вищої освіти, спрямованих на упорядкування управлінської, регулятивної, контрольної та іншої адміністративної діяльності в освітній галузі.

Метою цієї статті є дослідження сутності процедури ліцензування освітньої діяльності в Україні, що передбачає визначення поняття та особливостей ліцензування як адміністративної процедури, установлення стадій та етапів реалізації такої процедури, аналіз їх змісту та значення.

Ліцензування освітньої діяльності в сучасній науці розглядається в цілому як необхідна процедура офіційного визнання права вищих навчальних закладів розпочинати та провадити освітню діяльність, пов'язану зі здобуттям вищої освіти та кваліфікації [1, с. 141]. Визначаючи загальний зміст терміна ліцензування, вітчизняні та зарубіжні дослідники розглядають його як:

– адміністративно-правовий режим, що опосередковує особливий порядок діяльності виконавчої влади, спрямований на захист держави (Д. Бахрах);

– різновид дозвільної діяльності з перевагою елементів адміністративно-правового характеру (Є. Глушко);

– вид державного контролю, спрямованого на забезпечення захисту прав, законних інтересів, моралі і здоров'я громадян (І. Єршова);

– метод адміністративно-правового регулювання (І. Махров) та ін.

На думку В. Кваніної, наявність багатьох підходів до визначення та розуміння означеного поняття свідчить про багатофункціональність інституту ліцензування, що є точкою відліку виникнення в суб'єкта реального права на здійснення діяльності, яка підлягає ліцензуванню, та формою державного контролю за здійсненням цієї діяльності [2, с. 151].

Підкреслюючи адміністративно-правовий характер терміна ліцензування, М. Костів зазначає, що «основу процедури ліцензування складає добровільний вступ суб'єкта, який не має владних повноважень, у сферу адміністративно-правових відносин, свідоме та бажане виконання адміністративних обов'язків» [3, с. 72].

Словник узгоджених термінів і визначень у галузі освіти держав-учасниць СНД тлумачить поняття «ліцензування в освіті» як процедуру державного визнання можливості навчального закладу розпочати освітню діяльність за визначеними освітніми програмами на підставі встановлення відповідності умов здійснення освітнього процесу, запропонованих навчальним закладом, що ліцензується, офіційно встановленим вимогам [4, с. 9]. О. Сорока, розглядаючи ліцензування діяльності з надання освітніх послуг як окремий вид адміністративної процедури, пропонує розуміти під ним установлений законодавством і підзаконними нормативно-правовими актами порядок розгляду й розв'язання органами публічної адміністрації індивідуальних адміністративних справ з метою забезпечення прав, свобод і законних інтересів вищого навчального закладу приватної форми власності, нормального функціонування громадянського суспільства та держави [5, с. 78]. Ю. Фролов, аналізуючи сутність адміністративних процедур у діяльності вищих навчальних закладів, визначає процедуру ліцензування вищого навчального закладу як закріплений законодавством порядок державного визнання спроможності

ВНЗ розпочати освітню діяльність за певними освітніми програмами на підставі встановлення відповідності умов реалізації освітнього процесу чинним стандартам вищої освіти та офіційним вимогам щодо кадрового, науково-методичного та матеріально-технічного забезпечення [6, с. 79].

Нормативно-правову базу, що регулює порядок ліцензування освітньої діяльності в Україні, складають: закони України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про ліцензування певних видів господарської діяльності»; постанови Кабінету Міністрів України «Про ліцензування діяльності з надання освітніх послуг», «Про створення Єдиної державної електронної бази з питань освіти»; накази МОН України «Про затвердження Ліцензійних умов надання освітніх послуг, Порядку здійснення контролю за дотриманням ліцензійних умов надання освітніх послуг, Положення про експертну комісію та порядок проведення ліцензійної експертизи та Типового положення про регіональну експертну раду з питань ліцензування та атестації навчальних закладів», «Про затвердження примірних зразків документів, що додаються до заяв, для проведення ліцензування освітніх послуг у сфері дошкільної, загальної середньої, позашкільної, професійно-технічної та вищої освіти», «Про затвердження форм заяв про проведення ліцензування освітніх послуг» та ін.

Закон України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності» визначає ліцензування як видання, переоформлення та анулювання ліцензій, видання дублікатів ліцензій,

ведення ліцензійних справ та ліцензійних реєстрів, контроль за додержанням ліцензіатами ліцензійних умов, видання розпоряджень про усунення порушень ліцензійних умов, а також розпоряджень про усунення порушень законодавства у сфері ліцензування [7, ст. 1]. Ст. 9 Закону відносить діяльність у сфері освіти до видів діяльності, що підлягають обов'язковому ліцензуванню [7, ч. 7 ст. 9]. Відповідно до норм Закону України «Про освіту» діяльність навчального закладу розпочинається за наявності ліцензії на здійснення діяльності, пов'язаної з наданням послуг для одержання освіти й підготовкою фахівців різних рівнів кваліфікації [8, п. 5 ст. 18].

З метою визнання спроможності вищого навчального закладу провадити освітню діяльність за певною спеціальністю та на певному рівні вищої освіти, що відповідає стандартам освітньої діяльності, вищі навчальні заклади проходять процедуру ліцензування [8, п. 2 ст. 43]. Новий Закон України «Про вищу освіту» визначає ліцензування як процедуру визнання спроможності юридичної особи провадити освітню діяльність за певною спеціальністю на певному рівні вищої освіти відповідно до стандартів освітньої діяльності [9, п. 15 ст. 1]. Згідно зі ст. 24 Закону освітня діяльність у сфері вищої освіти провадиться вищими навчальними закладами, науковими установами на підставі ліцензій, які видаються МОН України в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України [9, п. 1 ст. 24].

Ліцензування діяльності у сфері вищої освіти регулюється Порядком

ліцензування діяльності з надання освітніх послуг, що встановлює загальні вимоги до ліцензування діяльності з надання освітніх послуг і визначає процедуру оцінювання спроможності суб'єктів освітньої діяльності щодо надання освітніх послуг, проведення ліцензійної експертизи, прийняття рішень та їх оформлення, видання й переоформлення ліцензій, видання їх дублікатів, а також прийняття рішень про обмеження діяльності суб'єктів у сфері освіти [10, п. 1]. Ліцензуванню у сфері вищої освіти підлягає діяльність із надання таких освітніх послуг: 1) підготовка фахівців різних освітньо-кваліфікаційних рівнів за напрямками (спеціальностями), зокрема молодших спеціалістів у вищих професійних училищах і центрах професійно-технічної освіти; 2) військова підготовка студентів вищих навчальних закладів за програмою офіцерів запасу; 3) перепідготовка за спеціальностями; 4) розширення профілю (підвищення кваліфікації), спеціалізація; 5) підготовка іноземців та осіб без громадянства до вступу до вищих навчальних закладів; 6) підготовка, перепідготовка та підвищення кваліфікації іноземців та осіб без громадянства; 7) підготовка до вступу до вищих навчальних закладів громадян України; 8) діяльність за програмами іноземних навчальних закладів; 9) діяльність з надання освітніх послуг навчальними закладами іноземних держав або їх філіями [10, пп. 5 п. 2].

Навчальні заклади та інші юридичні або фізичні особи-підприємці розпочинають діяльність з надання зазначених освітніх послуг після отримання ліцензії для провадження

діяльності з надання освітніх послуг, а відокремлені структурні підрозділи (філії тощо) навчального закладу – після проведення ліцензування із внесенням їх до ліцензії навчального закладу [10, п. 3]. Діяльність у сфері вищої освіти з підготовки та перепідготовки фахівців у навчальних закладах ліцензується в разі, коли заявлені напрями (спеціальності) включені до затверджених Кабінетом Міністрів України переліків напрямів та спеціальностей, за якими здійснюється підготовка фахівців у вищих навчальних закладах за відповідними освітньо-кваліфікаційними рівнями, а також за програмами іноземних навчальних закладів [10, п. 6]. Ліцензія для провадження діяльності з надання освітніх послуг у сфері вищої освіти з підготовки до вступу до вищих навчальних закладів громадян України, іноземців та осіб без громадянства, підготовки (перепідготовки) іноземців та осіб без громадянства за напрямками (спеціальностями) видається вищим навчальним закладам, які мають ліцензії на підготовку фахівців за відповідними напрямками (спеціальностями). Ліцензія для провадження діяльності з надання освітніх послуг у сфері вищої освіти з післядипломної освіти (спеціалізація, розширення профілю), зокрема іноземцям та особам без громадянства, видається вищим навчальним закладам, навчальним закладам післядипломної освіти, науковим установам, організаціям, підприємствам [10, ч. 2, 3 п. 8]. Діяльність з надання освітніх послуг навчальними закладами іноземних держав або їх структурними підрозділами, що утворюються і

функціонують на території України, підлягає ліцензуванню незалежно від виду освітніх послуг [10, п. 9].

Адміністративна процедура ліцензування освітньої діяльності реалізується за певними стадіями, які у свою чергу складаються з окремих етапів, кожен з яких реалізує відповідні проміжні цілі та становить собою комплекс процесуальних дій, спрямованих на вирішення завдань певної стадії процедури, що здійснюються уповноваженими на те органами, їх посадовими і службовими особами. З урахуванням змін у порядку реалізації процедури ліцензування освітньої діяльності, пов'язаних із прийняттям нового Закону України «Про вищу освіту», вважаємо доцільним виділення таких основних і додаткових (факультативних) стадій та етапів цієї процедури:

1. Стадія підготовки до ліцензування освітньої діяльності, що передбачає виконання низки процесуальних дій, об'єднаних у такі основні етапи:

1.1. Ініціювання процедури ліцензування. Ліцензування освітньої діяльності здійснюється за заявою вищого навчального закладу або наукової установи. Для отримання експертного висновку про можливість видання ліцензії на провадження освітньої діяльності заявник подає Національному агентству із забезпечення якості вищої освіти письмову заяву та документи, що підтверджують відповідність заявника стандарту освітньої діяльності за відповідною спеціальністю [9, п. 2 ст. 24]. Під стандартом освітньої діяльності розуміється сукупність мінімальних вимог

до кадрового, навчально-методичного, матеріально-технічного та інформаційного забезпечення освітнього процесу вищого навчального закладу і наукової установи. Стандарти освітньої діяльності розробляються для кожного рівня вищої освіти в межах кожної спеціальності з урахуванням необхідності створення умов для осіб з особливими освітніми потребами та є обов'язковими до виконання всіма ВНЗ незалежно від форми власності і підпорядкування, а також науковими установами, що забезпечують підготовку докторів філософії та докторів наук. Стандарти освітньої діяльності розробляються та затверджуються центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки за погодженням з Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти [9, ст. 9].

У заяві встановленої форми [11], що подається для отримання експертного висновку про можливість видання ліцензії на провадження освітньої діяльності, зазначається найменування послуги, на надання якої заявник бажає отримати ліцензію, ліцензований обсяг та реквізити ВНЗ (наукової установи), до якої додаються: 1) копії установчих документів; 2) концепція діяльності за заявленою освітньою послугою; 3) копії затверджених в установленому порядку навчальних планів; 4) відомості про кількісні показники кадрового, матеріально-технічного, науково-методичного, інформаційного забезпечення освітньої діяльності, наявність бібліотеки та обсяг її фондів; 5) копії документів, що засвідчують право власності, оперативного управління

чи користування основними засобами для здійснення навчально-виховного процесу на строк, необхідний для завершення надання послуги; 6) документи про відповідність приміщень закладу та його матеріально-технічної бази санітарним нормам, вимогам правил пожежної безпеки, а також нормам з охорони праці; 7) копії документів, що засвідчують рівень освіти, кваліфікації та громадянство керівника закладу [10, п. 11].

1.2. Розгляд поданих згідно з Порядком ліцензування освітньої діяльності документів [10, п. 11] з метою встановлення їх належного оформлення [12], а також дотримання Ліцензійних умов надання освітніх послуг у сфері вищої освіти, які визначають вимоги та нормативи забезпечення ВНЗ науково-педагогічними і педагогічними кадрами, матеріально-технічною, навчально-методичною та інформаційною базою [13, п. 1.2].

2. Стадія ліцензійної експертизи, яка передбачає такі основні етапи:

2.1. Проведення ліцензійної експертизи. Відповідно до Закону України «Про вищу освіту» Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти у двомісячний строк з дня надходження заяви та документів має здійснити ліцензійну експертизу [9, п.2 ст. 24]. Згідно з чинним законодавством перевірячі має бути піддано: достовірність інформації, поданої до органу ліцензування навчальним закладом разом із заявою про ліцензування; фактичний стан кадрового, навчального, науково-методичного, матеріально-технічного, інформаційного забезпечення навчального закладу та

його відповідність установленим законодавством вимогам [14, п.2.4].

2.2. Експертний висновок. За результатами ліцензійної експертизи Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти надає заявникові експертний висновок [9, п. 2 ст. 24], в якому міститься оцінка реального стану забезпечення вищого навчального закладу (наукової установи) для надання заявленої освітньої послуги та визначається спроможність (неспроможність) ВНЗ (наукової установи) надавати заявлену освітню послугу.

2.3. Повторна експертиза (додатковий етап). Вищий навчальний заклад, фізична особа-підприємець протягом 10 днів після ознайомлення з висновком має право подати апеляцію щодо необ'єктивності змісту або порушення порядку проведення експертизи та звернутися до органу ліцензування із заявою провести повторну експертизу [10, ч. 3 п. 17]. Повторна експертиза проводиться за рішенням органу ліцензування [10, ч. 4 п. 17].

3. Стадія прийняття рішення про отримання ліцензії на провадження освітньої діяльності, що складається з таких основних етапів:

3.1. Подання ВНЗ або науковою установою заяви про бажання отримання ліцензії на провадження освітньої діяльності та експертного висновку до Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти [9, п. 3 ст. 24].

3.2. Прийняття рішення про видання (або відмову у виданні) ліцензії на провадження освітньої діяльності. На підставі отриманих документів центральний орган виконавчої влади

у сфері освіти і науки протягом 10 робочих днів видає відповідному вищому навчальному закладу ліцензію на провадження освітньої діяльності або відмовляє в її виданні. Рішення про відмову у виданні ліцензії має бути обґрунтованим і містити посилення на конкретні положення стандарту освітньої діяльності, яким не відповідає заявник. У разі невидання заявнику у визначений законом строк ліцензії на провадження освітньої діяльності або неприйняття рішення про відмову в її виданні заявник має право провадити відповідну освітню діяльність без одержання ліцензії через 10 робочих днів після закінчення строку, установленого для видання ліцензії на провадження освітньої діяльності або прийняття рішення про відмову в її виданні, на підставі експертного висновку Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти [9, п. 3 ст. 24].

4. Стадія видання оформлення ліцензії на провадження освітньої діяльності, що складається з таких основних та додаткових (факультативних) етапів:

4.1. Видання ліцензії на провадження освітньої діяльності. Ліцензії видаються окремо за кожною спеціальністю строком на 10 років [9, п. 4 ст. 24]. Форма ліцензії на провадження освітньої діяльності, порядок її оформлення, переоформлення, видання, зберігання та обліку затверджуються Кабінетом Міністрів України [9, п. 6 ст. 24]. У ліцензії зазначаються такі позиції:

1) повне найменування та місце розташування вищого навчального

закладу, відокремлених підрозділів, що провадять освітню діяльність за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти;

2) ліцензований обсяг – максимальна кількість осіб, яким ВНЗ може одночасно забезпечити здобуття вищої освіти за певною спеціальністю і рівнем вищої освіти відповідно до стандартів освітньої діяльності [9, п. 5 ст. 24].

4.2. Переоформлення ліцензії (додатковий етап). Підставами для переоформлення ліцензії на провадження освітньої діяльності є:

1) зміна найменування чи місця розташування вищого навчального закладу;

2) реорганізація юридичних осіб, що мають ліцензії на провадження освітньої діяльності, шляхом злиття або приєднання однієї юридичної особи до іншої;

3) наявність на момент закінчення строку дії ліцензії акредитаційного сертифіката за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти;

4) реорганізація або зміна найменування структурного підрозділу ВНЗ, який провадить освітню діяльність за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти і зазначений у ліцензії вищого навчального закладу [9, п. 7 ст. 24].

Переоформлення ліцензії на провадження освітньої діяльності здійснюється без проведення процедури ліцензування. У разі реорганізації юридичних осіб, що мають ліцензії на провадження освітньої діяльності, шляхом злиття або приєднання переоформлення ліцензії здійснюється на основі ліцензій цих юридичних осіб

[9, п. 8 ст. 24].

4.3. Анулювання ліцензії (додатковий етап). Ліцензія на провадження освітньої діяльності вищого навчального закладу може бути анульована в разі:

1) подання ВНЗ заяви про припинення освітньої діяльності;

2) виявлення недостовірних відомостей у документах, поданих для ліцензування;

3) невиконання ВНЗ протягом одного року розпорядження МОН України про здійснення державного нагляду (контролю) за діяльністю навчальних закладів, про усунення порушення стандарту освітньої діяльності [9, п.10 ст. 24].

Рішення про анулювання ліцензії на провадження освітньої діяльності приймає МОН України. Під час розгляду питання про анулювання ліцензії на провадження освітньої діяльності заслуховується інформація представника відповідного вищого навчального закладу. Рішення про анулювання ліцензії на провадження освітньої діяльності не може бути прийнято стосовно вищого навчального закладу, який має чинний сертифікат про акредитацію освітньої програми за відповідною спеціальністю. У разі анулювання ліцензії вищий навчальний заклад втрачає право провадити освітню діяльність за відповідною спеціальністю [9, п. 10 ст. 24].

4.4. Внесення інформації про видання (анулювання) ліцензії до Єдиної державної електронної бази з питань освіти [9, п. 4 ст. 24].

Отже, адміністративна процедура ліцензування освітньої діяльності

як установленій законодавством порядок державного визнання спроможності вищого навчального закладу (наукової установи) здійснювати освітню діяльність за певною спеціальністю на певному рівні вищої освіти відповідно до чинних стандартів освітньої діяльності реалізується за певними стадіями, що у свою чергу складаються з окремих етапів, кожен з яких реалізує відповідні проміжні цілі і становить собою комплекс процесуальних дій, спрямованих на вирішення завдань певної стадії адміністративної процедури:

1) стадія підготовки до ліцензування освітньої діяльності (ініціювання процедури ліцензування, розгляд поданих документів з метою встановлення їх належного оформлення, відповідності встановленим вимогам та дотримання ліцензійних умов надання освітніх послуг у сфері вищої освіти);

2) стадія ліцензійної експертизи (проведення ліцензійної експертизи, експертний висновок, повторна експертиза (додатковий етап));

3) стадія прийняття рішення про отримання ліцензії на провадження освітньої діяльності (подання вищим навчальним закладом або науковою установою заяви про бажання отримання ліцензії на провадження освітньої діяльності та експертного висновку до Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти; прийняття рішення про видання (або відмову у виданні) ліцензії на провадження освітньої діяльності);

4) стадія видання та оформлення ліцензії на провадження освітньої

діяльності (видання ліцензії на провадження освітньої діяльності, переоформлення ліцензії (додатковий етап), анулювання ліцензії (додатковий етап), внесення інформації про видання ліцензії до Єдиної державної електронної бази з питань освіти).

Список використаних джерел:

1. Гусарев с. Д. Юридична деонтологія (Основи юридичної діяльності) : навч. посіб. / С. Д. Гусарев, О. Д. Тихомиров. – К. : Знання, 2005. – 655 с.
2. Кванина В. В. Гражданско-правовое регулирование отношений в сфере высшего профессионального образования : монография / В. В. Кванина. – М. : Изд-во «Готика», 2005. – 432 с.
3. Костів М. В. Адміністративна правосуб'єктність юридичних осіб: теоретичні та практичні аспекти : монографія / М. В. Костів. – Л. : ПП Лукашук В. С., 2006. – 152 с.
4. Словарь согласованных терминов и определений в области образования государств-участников СНГ : около 100 терминов / под науч. ред. проф. Н. А. Селезнёвой. – М. : Изд. Центр проблем качества подготовки специалистов, 2004. – 167 с.
5. Сорока О. О. Адміністративна процедура ліцензування діяльності з надання освітніх послуг як умова набуття вищим навчальним закладом приватної форми власності свого статусу / О. О. Сорока // Вісник Університету «Україна». – 2011. – № 14. – С. 75-79.
6. Фролов Ю. М. Адміністративні процедури в діяльності вищих навчальних закладів України / Ю. М. Фролов // Наше право. – 2014. – № 1. – С. 74-81.
7. Про ліцензування певних видів господарської діяльності : Закон України від 01.06.2000 р., № 1775-III // Відомості Верховної Ради України. – 2000. – № 36. – Ст. 299.
8. Про освіту : Закон України від 23.05.1991 р., № 1060-XII // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1991. – № 34. – Ст. 451.
9. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 р., № 1556-VII // Відомості Верховної Ради. – 2014. – № 37-38. – Ст. 2004.
10. Про ліцензування діяльності з надання освітніх послуг : Постанова Кабінету Міністрів України : від 08.08.2007 р., № 1019 // Офіційний вісник України. – 2007. – № 60. – Ст. 2379.
11. Про затвердження форм заяв про проведення ліцензування освітніх послуг : Наказ МОНмолодьспорту України : від 17.09.2012 р., № 1022 // Офіційний вісник України. – 2012. – № 78. – Ст. 3178.
12. Про затвердження примірних зразків документів, що додаються до заяв, для проведення ліцензування освітніх послуг у сфері дошкільної, загальної середньої, позашкільної, професійно-технічної та вищої освіти : Наказ МОН молоді спорту України : від 17.09.2012 р., № 1021 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://osvita.ua/legislation/other/31131/>.
13. Ліцензійні умови надання освітніх послуг у сфері вищої освіти : Наказ МОН України : від 24.12.2003 р., № 847 // Офіційний вісник України. – 2004. – № 3. – Ст. 154.
14. Положення про експертну комісію та порядок проведення ліцензійної експертизи : Наказ МОН України : від 24.12.2003 р., № 847 // Офіційний вісник України. – 2004. – № 3. – Ст. 154.

Губерська Н. Л. Ліцензування освітньої діяльності як адміністративна процедура

Визначено зміст та особливості ліцензування освітньої діяльності як адміністративної процедури. Установлено та проаналізовано основні стадії процедури ліцензування освітньої діяльності в Україні.

Ключові слова: ліцензування, освітня діяльність, адміністративна процедура, стадії адміністративної процедури, вища освіта.

Губерская Н. Л. Лицензирование образовательной деятельности как административная процедура

Определены содержание и особенности лицензирования образовательной деятельности как административной процедуры. Дан анализ основных стадий процедуры лицензирования образовательной деятельности в Украине.

Ключевые слова: лицензирование, образовательная деятельность, административная процедура, стадии административной процедуры, высшее образование.

Стаття надійшла до друку 2 червня 2015 р.